UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Sacramentalis

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

II. De materia sacramenti Eucharistiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42272

Visual Library

CAPUT II.

De materia Sacramenti Eucharistiæ.

RESOLUTIO I. *Panis & vinum sunt materia ex qua fit Sacramentum Eucharistiæ.*] EST de fide, ut satis patet ex Scriptura *Matth.* 26. *Marci* 14. & *Lucæ* 22. Et ex Conciliis Florent. Lateran. & aliis, atque ex communi sanctorum Patrum, & Ecclesiæ sensu. Congruentia est, tum quia cùm hoc sacramentum sit institutum ad reficiendam animam æquum fuit ut institueretur in rebus quæ maximè conducunt ad refectionem corporis; tum quia cum per Eucharistiam fideles uniantur inter se, congruum fuit ut hoc repræsentaretur per panem, qui ex multis granis conficitur, & per vinum, quod ex diversis uvis exprimi solet.

Hic autem *Observandum est* 1. Panem necessarium ad confectionem Eucharistiæ, debere esse triticeum, id est, confectũ ex frumento, quod ex relatione hominum peritorum, veram habet rationem tritici, sive sita vocetur, sive non: unde si meritò dubitatur, an granum aliquod sit triticum, panis ex eo confectus est materia dubia: quod sufficit ut moraliter loquendo, numquam in ejusmodi pane Eucharistiam conficere liceat; præsertim cùm ad salutem non sit necessaria.

Observandum 2. Esse de necessitate Sacramenti Eucharistiæ, ut panis sit confectus ex aqua naturali: quare si farina sit lacte, vel oleo, aut aqua rosacea subacta, ea non est sufficiens materia Sacramenti. Requiritur etiam ut panis sit coctus ad ignem, cùm massa cruda farinæ aqua subactæ, non sit cibus humanus; nec panis dici possit, sive ab eo specie differat, sive non. Necesse est insuper ut panis igne coctus non sit iterum oleo, vel butyro frixus, sic enim non esset panis usualis, sed potiùs placenta, aut aliquid hujusmodi.

Observandum 3. Vinum ad Eucharistiam necessariu m,

sarium, esse vinum vitis, seu ex uvis expressum, aptumque ad usum, seu potabile. Unde fit, ut neque succus ex pomis, aut similibus fructibus expressus, neque succus uvarum ante maturitatem expressus, sit materia sufficiens ad consecrationem. Idemque dicendum de aceto, vel quia non est substantialiter vinum, vel saltem quia non est vinum potabile. Quamquam secus sentiendum sit de musto, ex uvis maturis recens expresso, & de vino acescente: ista enim sunt substantialiter vinum, adeoque ad valorem sacramenti sufficiunt, quamvis peccatum sit ea usurpare.

Observandum 4. Ex communi sententia, vinum congelatum sufficere ad consecrationem, quia cùm species congelatæ retineant sanguinem Christi, ut clarè supponitur in Missali Romano, ubi de defectibus Missæ, nulla ratio est cur eædem initio congelatæ, consecrationem recipere non possint: eo quòd in utroque casu necesse est, ut species illæ sanguinem Christi, per modum potus significent: & non minùs eam significationem sortiri possunt, sive congelatæ sint ante consecrationem, sive post illam. Unde si dicas, vinum debere esse potabile, ut sit materia apta ad consecrationem; urgeo idem fatendum esse de vino consecrato, ac proinde sufficere, quòd sit potabile in actu primo, esto aqua congelata non sufficiat ad baptismum, eò quòd actualis ablutio ad essentiam baptismi pertinet.

RESOLUTIO II. *Ex præcepto Ecclesiæ aqua vino consecrando misceri debet; quod si ea quando fit consecratio, nondum est in vinum conversa, remanet quoad propriam substantiam, nec immediatè mutatur in sanguinem Christi.*] PRIMA PARS sumitur ex Concilio Tridentino *sess. 22. cap. 7.* ubi declaratur, præceptum esse ab Ecclesia Sacerdotibus, ut aquam vino in calice offerendo miscerent; tum quod Christum Dominum ita fecisse credatur; tum etiam quia è latere ejus exivit sanguis & aqua; quod sacramentum

hac mixtione recolitur. Unde collige, quod aqua vino in sacrificio misceatur, id non esse de jure divino, & multò minus ad substantiam sacramenti pertinere.

Ubi *Observandum* pro praxi, 1. Eam mixtionem debere fieri ante oblationem; quod si quis ex inadvertentia eam omittat, debet posteà aquam infundere, si calix nondum sit consecratus 2. Eam debere fieri in calice, idque tempore sacrificii, ita ut non sufficiat si aliter fiat. 3. Aquam quæ miscetur, debere esse naturalem, puram, & in modicissima quantitate.

Secunda pars probatur, tum quia materia consecrationis calicis est vinum propriè, & substantialiter dictum, seu vinum de vite, ut suprà ostendimus: ergo ut aliquid immediatè convertatur in sanguinem Christi, debet esse propriè & substantialiter vinum: hacujusmodi non est aqua, etsi vino permixta sit, habeatque colorem, & odorem vini. Tum quia Concilia, & Pontifices valde inculcant, ut aqua adhibeatur in modicissima quantitate, non alia certe de causa, nisi ut ea citiùs convertatur in vinum, & deinde in sanguinem Christi per verba consecrationis. Vana autem esset hæc eorum sollicitudo, si aqua posset immediatè in Christi sanguinem converti.

Neque occurras, cùm vinum non sit substantia vivens, gratis fingi aquam posse in illud converti. Licèt enim generatio strictè sumpta, sit opus viventis, nil tamen vetat quin vinum possit aquæ guttulam ei immixtam, in suam substantiam convertere: eò quòd quoad quantitatem, & agendi vim eam longè superat.

Dices 1. Patres interdum ajunt, aquam converti in sanguinem Christi. *Respondeo* hoc non debere intelligi de conversione immediata, sed de mediata; sicut quando dicimus, panem converti in nostræ carnis substantiam.

Dices 2. Innocentium III. in cap. Cum Marthæ, de celebrat.

celebrat Missar. apertè tradere conversionem illam immediatam aquæ in Christi sanguinem. *Respondeo*, hoc gratis, & falsò supponi; siquidem pontifex ibi ex tribus opinionibus quas refert, sequitur ut probabiliorem, eam quæ asserit, aquam cum vino in sanguinem transmutari: at nulla hoc affirmat præter secundam, quæ apertè loquitur de mediata aquæ conversione in sanguinem Christi.

Dices 3. Si totum quod est in calice, non converteretur in sanguinem Christi, sequeretur falsam & sacrilegam fore formam calicis. *Respondeo*, hoc etiam sine fundamento dici, quia ad veritatem formæ sufficit quod in calice contineatur materia, quæ in Christi sanguinem converti possit: forma enim supra illam cadit, & habet suum effectum, esto alia materia talis conversionis incapax, ipsi adjuncta sit.

RESOLUTIO III. *Materia consecrationis debet esse præsens Sacerdoti, & ab eo determinari in individuo.*] RATIO prioris partis est, quia verba illa, hoc est corpus meum, hic est calix sanguinis mei, cùm non dicantur tantùm recitativè, seu historicè; sed etiam formaliter & assertivè, significant ex se rem aliquam præsentem. Et Christus ipse ea protulit circa materiam præsentem, quod etiam Ecclesia observat. *Dubium*, est autem qualis debeat esse ejusmodi præsentia.

Nonnulli putant, materiam ita debere esse præsentem, ut verba consecrationis vel realiter, vel intentionaliter ad eam perveniant. Sed contrà, nam præterquam quòd in nostra sententia, vox Sacerdotis non operatur physicè conversionem panis; quamvis sic eam perficeret, posset ex communi opinione, agere in materiam distantem, quàm per sonum, aut per speciem illius intentionalem realiter non attingeret.

Dicendum ergo requiri, ut materia consecranda moraliter sit præsens Sacerdoti. Pronomina quip-

pe demonstratiua hoc, & hic, absolutè prolata, & sine alia designatione rei demonstratæ, non nisi in materiam valdè propinquam, & moraliter præsentem cadere solent: quare cùm formæ consecrationis ejusmodi pronomina contineant, necesse est ut materia per illas consecranda moraliter sit præsens.

Ubi *Observandum est*, ad hanc præsentiam moralem duo requiri. 1. Ut materia consecranda physicè parum distet à consecrante. 2. Ut consecrans aliquo sensu ejusmodi materiam percipiat, vel ratione sui, vel ratione continentis quia aliàs per pronomen demonstrativum non posset eam designare, aut quod sub ea latet. Nec refert quòd particulæ panis, & vini adeò exiguæ ut visum fugiant, validè consecrentur simul cum aliis; illæ enim sic existentes possunt videri, & demonstrari ratione totius; quod non contingeret, si à toto essent avulsæ.

Ratio posterioris partis est, quia cùm Sacerdos humano modo proferat verba consecrationis, debet ille suam intentionem accommodare significationi verborum; quare sicut pronomina demonstrativa, in verbis consecrationis contenta, non modo materiam præsentem denotant, sed etiam determinatam & singularem; ita Sacerdotis intentio circa materiam determinatam ferri debet. *Confirmatur*, nam baptismus est nullus, si minister determinatè non intendat baptizare hunc numero hominem, quem præsentem habet: ergo à simili, nulla est consecratio, si Sacerdos non intendat determinatè consecrare eam numero materiam, quæ illi præsens est: esto velit materiam aliquam vagè, seu hanc vel illam consecrare; sequela patet, quia utriusque intentio, cùm sit practica, debet versari circa subjectum, vel objectum singulare.

Hinc collige, si consecrans ex decem hostiis quas præsentes habet, quatuor tantum mente designet, quas solas consecrare velit, reliquas non esse consecratas;

cratas; si autem ex illis decem, quatuor in confuso consecrare velit. easque in particulari non designet, nullam esse consecratam; quia dici non potest, omnes esse consecratas, nullaque est ratio, cur potiùs una dicatur consecrata, quam alia. Quare ne tale quid contingat, debet Sacerdos habere intentionem consecrandi, totam illam materiam quæ ipsi præsens est & consecrari potest.

RESOLUTIO IV. *Substantia panis, & vini non manet in hoc Sacramento post consecrationem.*] EST de fide, sub iis terminis definita in Concil. Trident. *sess. 13. can. 2.* Probari autem potest ex Patribus, quorum alii apertè dicunt, substantiam panis destrui, alii converti in corpus Christi; quæ & similia planè ostendunt, substantiam panis non manere post consecrationem, idemque dici debet de substantia vini.

Probatur etiam efficaciter hæc transubstantiatio, ex verbis consecrationis. Nam quando Christus accipiens panem, dixit: Hoc est corpus meum, verum dixit: at verum non dixisset, si panis substantia cum ipsius corpore remansisset: siquidem per pronomen, hoc, denotaretur ipse panis, sensusque esset panem esse corpus Christi, quòd planè falsum est. Quemadmodum ille falsum pronunciaret, qui Angelo existente intra lapidem, diceret, hoc est Angelus, quia significaret lapidem esse Angelum, sed potiùs deberet dicere, hic, id est, in hoc lapide, est Angelus. Cùm ergo verba Christi vera sint, ex iis rectè colligitur, substantiam panis & vini non esse in Eucharistia, post consecrationem.

Hinc autem colligendum 1. Materiam panis non manere in Sacramento: Concilium enim Trident. docet loco citato, in eo fieri cõversionem totius substantiæ panis, in corpus Christi, & manere solas species, id est, sola accidentia panis. 2. Si panis habet formam substantialem, eam non remanere post consecrationem: secùs verò, si est artefactum, quoddam

& constituitur in ratione panis, per formam accidentalem. 3. Neque manere post consecrationem existentiam substantiæ panis: quia sic in rigore, tota panis substantia non converteretur in corpus Christi, & sola illius accidentia non remanerent, cùm existentia panis sit aliquid substantiale.

Dices, si hæc vera sunt, sequitur substantiam panis annihilari. *Respondeo* id sequi, si illud dicitur annihilari, quod desinit secundum totam suam substantiam; non tamen si ut aliquid annihiletur, necesse sit, ut illius desitionem non sequatur alterius rei productio.

CAPUT III.

De forma Sacramenti Eucharistiæ.

RESOLUTIO I. *Consecratio fieri debet per verba illa Hoc est corpus meum, hic est calix sanguinis mei.*] HOC patet 1. *ex cap.* Cùm *Matth.* de celebrat. Missar. ubi dicitur, Christum expressisse formam consecrationis, quando hoc sacramentum confecit: tunc autem expressit verba prædicta. 2. ex Concilio Florent. in decreto Eugenii, ubi dicitur Sacerdotem conficere Eucharistiam verbis Christi, quæ in illius persona profert: at Sacerdos verba allata profert in persona Christi, quia si ea in persona propria efferret, falsum diceret, nihilque efficeret. 3. ex Concilio Trident. *sess. 13. cap. 4.* cùm ait, per consecrationem substantiam panis, & vini converti in corpus, & sanguinem Christi: tunc autem fit ea conversio, quando proferuntur verba de quibus agimus. 4. Ex praxi Ecclesiæ, quæ dictis verbis inter consecrandum semper usa est.

Atque ex his refelluntur varii errores hæreticorum hujus temporis: quorum primus asserit, verba non esse necessaria ad confectionem Eucharistiæ. Secundus verba admittit, non ad consecrandum panem & vinum, sed ad instruendum populum, & excitandam fidem. Tertius ponit verba ad consecrandum,

sed